

125è aniversari

1901-2026

Secció Excursionista

CENTRE DE LECTURA DE REUS

Secció Excursionista Centre de Lectura de Reus

L'any 2026, la Secció Excursionista del Centre de Lectura de Reus celebra el 125è aniversari. Aquest esdeveniment és el fruit de molts anys de dedicació i de compromís amb l'excursionisme i la cultura i, doncs, és motiu d'orgull per a tots els nostres companys i amics de la Secció.

Ens sentim molt cofois d'haver arribat fins aquí. Per això, volem expressar l'agraïment als socis i les sòcies que, des dels seus inicis, han fet possible aquest aniversari amb el seu voluntarisme i el seu entusiasme per conèixer i fer conèixer tots els indrets i racons del nostre país.

Els membres de la Junta seccional, amb la col·laboració del Centre de Lectura en ple, volem commemorar l'efemèride com pertoca i estem preparant un seguit d'actes que es duran a terme en el decurs de tot el 2026. En destaquem: l'organització de la Flama, el Camí de muntanya de les comarques meridionals i, també, l'homenatge a personalitats de qui la Secció ha tingut la sort de nodrir-se al llarg de la seva història.

Per descomptat, ens sentirem molt honorats de poder compartir amb tot l'excursionisme català els actes que a continuació us detallem i en els quals, des d'aquí, us convidem a participar. Hi sereu molt benvinguts.

Junta de la Secció Excursionista

Salutació
Presidenta Centre Lectura

L'any 2026 la nostra Secció Excursionista commemora el seus 125 anys d'existència. És per l'Entitat un honor comptar amb una secció tan activa com aquesta.

Al llarg d'aquests més de 100 anys, la Secció Excursionista ha estat una escola de valors, un espai de trobada intergeneracional que ha permès a moltes persones conèixer i estimar cada racó de la nostra pàtria. Caminar per la muntanya és conèixer boscos, paratges, espècies diverses, pobles i viles.

Aquest aniversari és l'ocasió perfecta per mirar enrere amb orgull i, alhora, projectar-nos amb il·lusió cap al futur. Volem agrair la feina incansable de tots les socis i sòcies, que de manera desinteressada, al llarg de les dècades, han contribuït a fer créixer la Secció i a mantenir viu l'esperit excursionista: aquell esperit curiós, respectuós i compromès amb la terra.

Convidem a tothom a participar dels actes que s'han preparat amb entusiasme, pensant tant en els qui han fet història com en les noves generacions que l'han de continuar escrivint.

Enhorabona pels 125 anys i Endavant !

Empar Pont Albert
Presidenta del Centre de Lectura

125 ANYS D'EXCURSIONISME

No és pas per atzar que el 1901, a recer de l'entitat ateneística més veterana del país, el Centre de Lectura de Reus, fundat el 1859 —un any abans doncs que els seu homòleg barceloní—, s'hi crea la seva Secció Excursionista.

En el marc material de la industrialització —Reus és llavors encara la segona ciutat de Catalunya—, i en el marc mental del lleure esportiu —estretament vinculat aquest últim amb una presa de consciència nacional delerosa, per mitjà de la lectura i de la cultura, per no veure's definitivament englotida per un poder d'Estat retardatari i hostil.

La pràctica del muntanyisme era llavors en aquell context molt més que una simple activitat física. Com ho era també d'una afirmació identitària a còpia d'entroncar, en l'espai i en el temps, amb una realitat històrica altra que l'oficialment imposada d'ençà la Nova Planta (1716).

Des d'un cert grau de retrospectivitat, n'és una bona definició l'escrita per Lluís Ferran de Pol, sota el pseudònim de Jordi Ramis, a la revista *Quaderns de l'Exili* el 1945:

“Concebem l'excursionisme no pas a la *menjaquilòmetres* o a l'*enfilamuntanyes*, sinó com una manera de posar a contribució l'esforç del cos en el millor coneixement de la terra”.

Expressat en paràfrasi sintètica de com ho raonava un gran excursionista i assagista reusenc, Joaquim Santasusagna,

podríem dir que l'excursionisme històric ha tingut en aquest país tant o més d'ètica personal i cívica que d'esport físic pròpiament dit.

A hores d'ara, però, tot ha canviat, i molt. L'equació establerta per Juvenal (s. I-II d.C.) entre *mens sana, corpore sano* sembla haver-se decantat més pel segon terme que pel primer; almenys en la mesura que el valor de la solidaritat —homes amb homes enfront de la natura—, característica de l'excursionisme tradicional, es veu reemplaçat cada cop més pel factor competitivitat —homes contra homes en l'assoliment de noves marques, excloents de tothom qui no sigui un superdotat.

Tot i amb això, l'accessibilitat creixent —per raons tant materials com econòmiques— de grans capes de la població a la muntanya, fa possible que la pràctica de l'excursionisme hagi esdevingut més habitual que mai.

Un excursionisme que alguns s'entesten a designar, per baix, com a “senderisme”, i, per dalt, com a alpinisme o, fins i tot, “himalaïsme” (!).

Sigui com sigui, la Secció Excursionista del Centre de Lectura persisteix, i ateny enguany la fita dels 125 anys d'estrènia continuïtat.

La minva entre els seus integrants de gent jove —cada cop més lliurada a l'esbarjo al marge de qualsevol associacionisme—, es troba altrament contrarestada per l'increment de sèniors, amb prou temps i salut com per desplegar-se en grup en excursions força sovintejades, amunt i avall, ça i lla.

Llarga vida, doncs, a la Secció Excursionista i a la seva *alma mater* acollidora: el Centre de Lectura de Reus.

Josep Murgades Barceló

ACTES QUE LA SECCIÓ EXCURSIONISTA DEL CENTRE DE LECTURA ORGANITZA DURANT EL CURS 2025-2026 AMB MOTIU DEL 125è ANIVERSARI

28 D'OCTUBRE 2025 (19.00 h)

A la sala Emili Argilaga, acte d'inauguració del curs acadèmic 2025-2026 de la Secció Excursionista del Centre de Lectura de Reus.

Presentació del Logotip del 125è Aniversari. La sessió es completarà amb la presentació del tríptic «125è aniversari de la Secció Excursionista Centre de Lectura de Reus».

I el filòleg i soci d'honor del Centre, Josep Murgades, presentarà l'historiador Òscar Subirats, que dissertarà sobre la «Història de la Secció Excursionista del Centre de Lectura de Reus».

15 DE DESEMBRE 2025 (19.00 h)

La Secció de Ciències Socials, Polítiques i Econòmiques del Centre de Lectura proposa de col·laborar amb la Secció Excursionista de la mateixa entitat en la celebració de la 57a Renovació de la Flama de la Llengua. Per aquest motiu, vol aportar un seguit de reflexions sobre les relacions entre la cultura catalana i la cultura occitana, la primera de les quals serà l'exposició del Departament

de Política Lingüística: *Aranès, l'Occità de Catalunya* (del 15 desembre 2025 al 5 gener de 2026).

A l'acte d'inauguració, tindrem una ponència de l'occitanista Ferriol Masip (títol definitiu pendent de concretar).

21 DE DESEMBRE 2025 (8.00 h)

Tradicional excursió per posar el pessebre. Se sortirà de Reus amb autobús fins a Prades, des d'on s'anirà a peu fins a l'ermita de l'Abellera en un itinerari singular per la serralada. Un cop posat el pessebre i havent fet la cantada de nades, es farà el dinar de germanor Nadal 2025 a Cornudella.

Josep Iglésies, en *El soliloqui de les preferències sobre les Muntanyes de Prades*, ens diu: “En haver d'escollir una ermita de les Muntanyes de Prades... direm l'Abellera... en la gran harmonia cromàtica d'aquell fragment minúscul de la creació sentim una presència que ens comunica quelcom que les paraules no poden expressar.”

9 DE GENER 2026 (20.00 h)

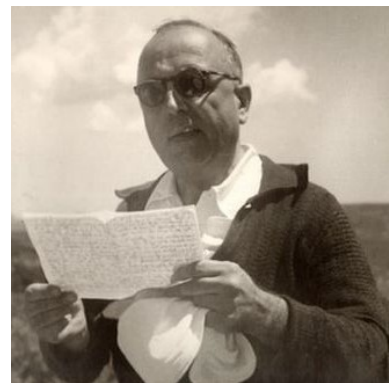

Al Teatre Bartrina, concert “Cançons de Muntanya” a càrrec de l’Escolania de Montserrat.

L’acte serà el toc de sortida de les diferents activitats del nostre 125è Aniversari, en el decurs de l'any 2026.

22 DE GENER 2026 (19.00 h)

A la sala Emili Argilaga, conferència d'homenatge a Joaquim Santasusagna: “L’excursionisme segons Joaquim Santasusagna”, a càrrec de l'historiador Xavier Ferré Trill.

25 DE GENER 2026 (8.00 h)

Excursió en homenatge a Joaquim Santasusagna a la Mola dels Quatre Termes (Mola d'Estat). És l'elevació preferida per Santasusagna de les Muntanyes de Prades; en el bloc emergent de conglomerats de ciment vinós, s'hi drecen tres creus posades per ell i pel seu amic Josep Iglésies, a fi d'homenatjar companys excursionistes que varen morir en la contesa bèl·lica del 36-39.

GENER-FEBRER DE 2026

A la sala d'exposicions del vestíbul de la planta baixa del Centre de Lectura en col·laboració amb la FEEC: "Exposició de cartells de la Renovació de la Flama de la Llengua Catalana".

Al vestíbul de la Biblioteca, en col·laboració amb la Biblioteca del Centre de Lectura: "Mostra bibliogràfica sobre excursionisme de les nostres muntanyes" (toponímies, guies de muntanya, llibres de Geologia i Botànica, etc.).

5 DE FEBRER DE 2026

A la sala Emili Argilaga,
projecció del documental
*Jordi Mir. Pompeufebrant
Catalunya*, amb l'assistència
de Jordi Mir i del director
del film, Josep Alcover.

A través de Jordi Mir, filòleg

català, se'ns ofereix una

aproximació insòlita a l'insigne lingüista Pompeu Fabra.

6-7-8 DE FEBRER DE 2026

La Secció Excursionista serà la responsable d'organitzar la 57a edició de la Renovació de la Flama de la Llengua Catalana, acte que se celebrarà per primera vegada l'any 1968, per iniciativa de la Federació Catalana de Muntanyisme, amb motiu del centenari del naixement de Pompeu Fabra.

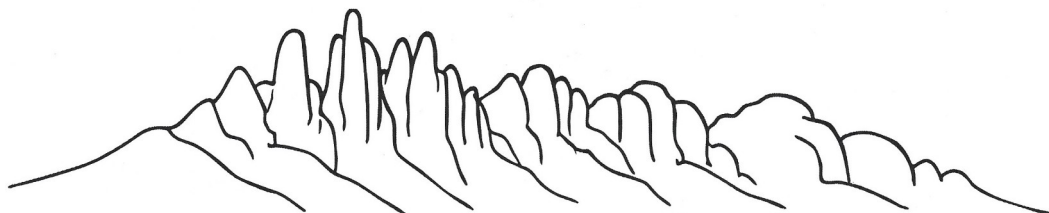
Se sortirà de Reus el dia 6 a la tarda per pernoctar a Prada de Conflent. Es visitaran els monestirs de Sant Miquel de Cuixà i de Sant Martí del Canigó. El diumenge dia 8, s'encendrà la Flama davant la tomba de Pompeu Fabra i es traslladarà a Reus, on romandrà fins el dia 22 de febrer, que es portarà a Montserrat.

57^a

**RENOVACIÓ DE LA FLAMA
DE LA LLENGUA CATALANA**

Centre de Lectura de Reus 2026

7 i 8 de febrer - PRADA DE CONFLENT

15 de febrer - TOSSAL DEL REI

22 de febrer - FLAMA a MONTSERRAT

SECCIÓ EXCURSIONISTA DEL CENTRE DE LECTURA
DE REUS

125è Aniversari
Secció Excursionista
Centre de Lectura de Reus

CENTRE DE LECTURA
REUS 1859

AJUNTAMENT DE REUS

Federació d'Entitats
Excursionistes de Catalunya
Federació Catalana d'Alpinisme i Escalada

10 DE FEBRER DE 2026 (19.00 h)

A la sala Emili Argilaga, conferència de la Dra. en Filologia Catalana, Marina Navàs Ferré, sobre les relacions entre Catalunya i Occitània en el temps dels trobadors. (Acte de la Secció de Ciències S. P. i E.)

12 DE FEBRER DE 2026

A la sala Emili Argilaga, Núria Burgada, mare de Kílian Jornet i membre de la Fundació homònima, parlarà de temes de salut, natura, efectes del canvi climàtic i d'emocions experimentades davant les aventures del seu fill. "Com a mare del Kílian, tot i tenint tota la confiança en el fill, he passat moments de fortes sensacions emocionals i de vegades angoixants."

15 DE FEBRER 2026 (8.00 h)

Excursió al cim del Tossal del Rei, indret on conflueixen el Principat de Catalunya, el País Valencià i Aragó. En aquest indret se celebra la segona de les tres cites de la tradicional renovació anual de la Flama. Es fa el repartiment de la Flama a les entitats excursionistes del País Valencià. L'esdeveniment, carregat de simbolisme i fraternitat en l'ànim de la defensa de la llengua comuna de les comarques catalanoparlants del sud del Principat, reivindica una vegada més la unitat territorial de tot el domini lingüístic dels Països Catalans.

22 DE FEBRER 2026 (8.00 h)

Excursió a Montserrat per portar-hi la Flama. Es faran diversos actes culturals (música, dansa, lectures literàries) al monestir de Montserrat, organitzats pel Comitè de la Flama de la nostra Secció Excursionista.

24 DE FEBRER DE 2026 (19.00 h)

A la sala Emili Argilaga, els geògrafs Antoni Durà Guimerà i Rafael Giménez Capdevila ens parlaran de les relacions econòmiques entre Occitània i Catalunya en l'Europa de les Regions. (Acte de la Secció de Ciències S. P. i E.)

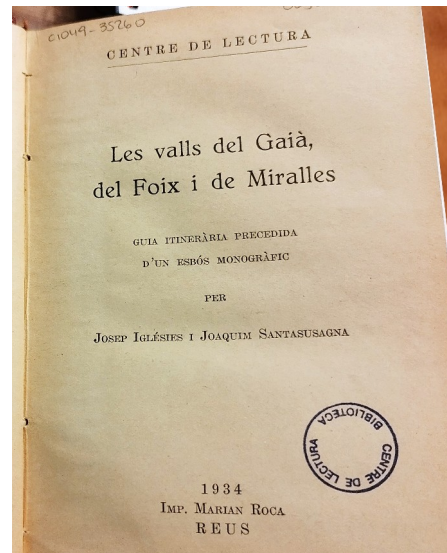
26 DE FEBRER de 2026 (19,00)

A la sala Emili Argilaga, projecció del documental *Jordi Pons, quan els records pesen més que les esperances*, de Jaume Altadill. S'hi recullen les vivències de Jordi Pons, que ha estat un referent viu de l'excursionisme i l'alpinisme a Catalunya. "El 2024 es van celebrar els 50 anys que Jordi Pons, fent cordada amb Emili Civis i Josep Manuel Anglada, aconseguien fer el cim de l'Annapurna est, de 8.026m., i es convertien en els primers catalans a assolir un cim de més de 8.000 m."

22 DE MARÇ 2026 (8.00 h)

Excursió per la vall del Gaià. En reconeixement i amb admiració per l'obra *Guia itinerària, valls del Gaià, del Foix i de Miralles*, de Josep Iglésies i Joaquim Santasusagna. Hom considera, malgrat els anys transcorreguts des de la seva publicació, que és la guia itinerària per excel·lència de l'Alt Gaià.

30 DE MARÇ DE 2026 (19.00 h)

A la sala Emili Argilaga, la nostra sòcia i amiga Fina Masdéu Abril, Dra. en Filologia Catalana, ens parlarà sobre "El moviment occitanista a Reus (entre 1876 i 1930)". (Acte de la Secció de Ciències S. P. i E.)

26 D'ABRIL 2026 (8.00 h)

54a Festa de Sant Jordi i de les Roses,
a l'església de Sant Jordi d'Albarca;
acte que la Secció Excursionista
celebra cada any des del 25 d'abril
de 1971. Se sortirà de Reus amb
autobús fins a la Morera de Montsant,
des d'on s'anirà a peu fins a Albarca
resseguint la Serra Major. Per als

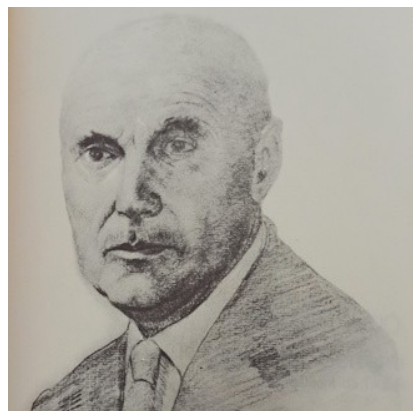

companys menys agosarats, hi haurà l'opció que l'autobús els
porti fins a Albarca i s'oferirà una caminada alternativa: «Itinerari
de flora: la Roureda d'Albarca». El filòleg Dr. Jordi Ginebra, bon
coneixedor de l'obra literària de Ramon Amigó, pronunciarà la
Glossa d'aquesta 54a Festa, amb el títol "Sant Jordi, Catalunya i
Ramon Amigó".

Ramon Amigó, del qual la nostra secció ha tingut la sort de
nodrir-se al llarg de molts anys, és considerat un referent dins
l'estudi de l'Onomàstica i ha estat mestre de tota una generació
d'investigadors en aquesta disciplina al Camp de Tarragona. Va
publicar llibres de toponímia i guies itineràries, entre d'altres, i va
ser membre de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis
Catalans.

14 DE MAIG DE 2026 (19.00 h)

A la sala Emili Argilaga, conferència
d'homenatge: "Salvador
Vilaseca, excursionista científic", a
càrrec de l'historiador Jaume Massó.
Salvador Vilaseca, de qui el 2026
es commemoren els 130 anys del
naixement, fou membre destacat
de la nostra secció, home de ciència,

prehistoriador i arqueòleg; fonamentava el seu excursionisme en l'afany de conèixer i estudiar el propi territori. Junt amb els seus amics, sortia a la muntanya els dies festius i els que convenia a treballar de manera incansable per estudiar estrats i falles, visitar coves, remoure rocs i esgarrapar terres. Van fer importants descobriments: pintures rupestres, fòssils, esquelets, ceràmiques...

17 DE MAIG DE 2026 (8.00 h)

Excursió pel boscos de Poblet i visita a la cova Font Major de l'Espluga de Francolí, on Salvador Vilaseca hi va treballat i fet descobertes interessants. En Jaume Massó guiarà la visita a la cova.

21 DE JUNY 2026 (8.00 h)

Excursió per la Serra de Mont-ral. Dinar de germanor de la secció abans de l'estiu.

12 D'AGOST 2026

Activitat en col·laboració amb el Grup d'Astronomia del Centre de Lectura. Podrem veure i estudiar l'eclipsi solar total que es produirà en aquesta data.

15 D'OCTUBRE 2026 (19.00 h)

A la sala Emili Argilaga, conferència en homenatge a Josep Iglésies a càrrec de l'historiador Joaquim Besora.

En paraules de Ramon Amigó, "l'Iglésies va ésser una mena d'arbre amb una gran multitud de branques esponeroses. I cada branca, nascuda de la mateixa soca, amb un empelt diferent: geografia, història, literatura, amb poesia i tot; dialectologia, demografia, història agrària, biografia... Quin arbre no va ésser! I cada branca va donar fruits abundosos".

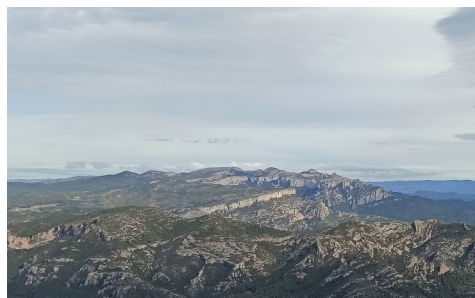

18 D'OCTUBRE 2026 (8.00 h)

Excursió a la Serra de Llaveria.

Anar a caminar per aquesta serra es fa imprescindible per recordar Josep Iglésies. En la seva obra *Les ciutats del món* ens descriu així la població:

"Llaveria xucla l'esperit de la muntanya que batega vivent en l'agre encís dels seus carrers..."

NOVEMBRE 2026

61a edició del Dia del Camí de Muntanya de la IV regió. L'origen d'aquesta diada és degut a la iniciativa del metge reusenc Joan Domènech que, el 1964, veient que cada vegada era més difícil anar d'excursió perquè, a causa de l'emigració rural i dels canvis

d'activitats econòmiques, molts camins de muntanya ja no eren transitables i s'anaven perdent, reuní les entitats excursionistes de la contrada i els feu la proposta de recuperar aquests itineraris. Després de tres edicions consecutives, fetes mancomunadament per totes les entitats, es decidí que cada any una entitat es faria càrrec de la recuperació d'un camí i vetllaria per la seva conservació. Aquest any, la Secció Excursionista del Centre de Lectura, organitzadora de la 61a edició, ha escollit el camí pel terme de Vilaplana, a la zona dels Garrigots.

20 DE DESEMBRE 2026 (8.00 h)

Excursió per posar el pessebre. Se sortirà de Reus amb autobús fins a la Febró, des d'on es caminarà fins a Siurana. Els més cautelosos podran anar a Siurana amb autobús i fer una petita ruta al voltant del bonic poblet. Un cop posat el pessebre i havent fet la cantada de nades, es farà el dinar de germanor Nadal 2026 a Cornudella.

Josep Iglésies no dubta gens ni mica a triar l'església de Siurana com la seva preferida de les Muntanyes de Prades: "No ben bé pel seu interior, sinó per la seva situació, coronant un raïm de cingles i les línies pures de la seva estructura amb la rústica senyoria del seu campanaret."

22 DESEMBRE 2026

A la sala Fortuny, exposició de fotografies excursionistes, trobada de tots els companys de la secció i afins, i acte de cloenda de la celebració del 125è aniversari (vídeos, cants, cava, pastís...).